

TRIGLAVSKI NARODNI PARK: ZAŠČITENE RASTLINE IN ŽIVALI

Ko se odpravimo v gore na vsakem koraku srečamo zanimive rastline: od majhne planike, do veličastnih bukev. Živali nekoliko redkeje srečamo, a če prisluhnemo in odpremo oči bomo zadotovo kakšno videli: od spretnih gamsov, ki skačejo po skalnatih pobočjih, do malega hroščka nenavadne modre barve - alpskega kozlička.

V Triglavskem narodnem parku velja nekaj pravil za obnašanje v naravi, tudi kar se tiče rastlin in živali: ne smemo trgati rož, loviti majnih živali, prav tako ne smemo z zganjanjem hrupa motiti večjih, odmetavati odpadkov, kuriti, psa pa moramo ineti na povodcu. Če bomo ta pravila upoštevali bodo lahko tudi generacije za nami občudovale lepoto narave v triglavskem narodnem parku.

Najprej nekaj o rastlinstvu v TNP na splošno. K raznovrstnosti pripomorejo apnenčasta tla, obilne padavine, to, da človek v tem okolju ni bil pretirano dejaven, višinsko stopnjevanje - najvišja točka je Triglav (2864 m), najnižja pa Tolminka s 180 m nadmorske višine - zaradi česar so nastali tudi rastlinski pasovi (listnati, iglasti gozd, ruševje, planinsko cvetje in na najvišjih vrhovi samo gola skala). V triglavskem narodnem parku rastejo bukovi, smrekovi, macesnovi gozdovi in gozdovi črnega gabra ter črnega bora. V preteklosti jih je ogrožalo taljenje železove rude, oglarstvo in pašništvo, dandanes pa je nenačrtno sekanje dreves prepovedano. Kar se tiče alpskega cvetja je zelo bogato in znano po barvitih in dišečih cvetovih, saj mora privabiti redke opraševalce. V TNP-ju raste 19 endemitov, to-je rastlin, ki jih ne najdemo nikjer drugje. Najpogostejši so Zoisova zvončica, ki jo prepoznamo po vijoličnih zvončastih cvetovih, strupena ozkolistna preobjeda ter julijski mak.

Sedaj pa bom naštel nekaj zaščitene rastline: verjetno najbolj znana je planika, ki je l. 1896 postala 1. zaščitena roža na slovenskem, po tem so tu še različne vrste kukavic, sviščov in labodik, alpska možina, narcise, močvirski tulipan, kranjski in lepi jeglič, kranjska lilija in še nekatere druge. To, da so zaščitene pomeni, da jih ne smemo trgati, izkopavati ali kakorkoli drugače poškodovati, saj s tem ko jih ne bi bilo več tudi živali ne bi imele več zadosti hrane.

Triglavski narodni park je dovolj veliko in ohranjeno območje, da omogoča preživetje skoraj vsem za gorsko okolje značilnim živalim. Gams je zagotovo najznačilnejši sesalec v parku, poleg njega pa je tu še kozorog z večjimi rogovi, ki je v 17. stol. izumrl, a so ga v 20. spet naselili, prav tako je bil naseljen svizec. Na travnikih bogatih s cvetjem je veliko metuljev. Od ptic je treba omeniti planinskega orla in hudournika, snežnega jereba in kavke, ki so se zelo namnožile zaradi planincev, ki jim dajejo hrano. V vodi pa najdemo postrvi (potočne in soške), ki pritegnejo številne ribiče ter ribi menek in lipan.

Zaščitene živali v TNP-ju pa so: rjavoprski jež, planinski zajec, veverica, volk, rjavi medved, od ptic hudournik, ruševca in sove, od manjših živali pa modras in gad, hrošč alpski kozliček, metulj gorski apolon in kačji pastir. Zaščitena pa je tudi vidra, ki je v Sloveniji najredkejša in najbolj ogrožena vrsta.

